

Themamiddag: TOS kinderen in de klas

In de klas taal stimuleren bij kinderen met TOS

Janneke de Waal-Bogers

1

Wat is het verschil tussen een tandarts en een leerkracht?

Uitgangspunten:

- ▶ Taal leer je door taal te gebruiken
- ▶ Taal leer je in omgang met anderen
- ▶ Het is belangrijk momenten voor conversatie te creëren

Slechts 6% van de lestijd in het basisonderwijs blijkt besteed te worden aan echte conversaties met kinderen (Hadley, Newman & Mock (2020).

2

Maak meer tijd voor conversatie

- ▶ Echte gesprekken
- ▶ Met alle leerlingen
- ▶ Sluit aan bij de beleving van de leerlingen

3

Communicatieve intentie vangen

4

De actieve leerkracht

- ▶ Vangen van de **communicatieve intentie**
- ▶ Het goede voorbeeld geven
- ▶ Het gesprek verrijken

5

Het goede voorbeeld geven

- ▶ Herhaal en controleer:
 - ▶ “Dus je bedoelt....”
 - ▶ “Jessie zegt...”

In de kring vertelt een leerling:

‘Juf, ik heb met zonder zwembandjes gezwemt!’

6

Het gesprek verrijken

- ▶ Gericht op de leerling: de taal van de leerling verrijken
 - ▶ Taalvorm: Zinsbouw, werkwoordvervoegingen etc.
 - ▶ Taalinhoud: woordenschat, abstract/figuurlijk taalgebruik etc.
- ▶ Gericht op het doel van het gesprek:
 - ▶ Nieuwe gespreksinformatie
 - ▶ Woordenschat
 - ▶ Nieuwe inzichten, verbanden. relaties

'Juf, ik heb met zonder zwembandjes gezwemt!'

7

Doel van een gesprek...

- ▶ Aanbieden van een rijk taalaanbod: inputhypothese
- ▶ Het kind laat zien welke kennis en taalvaardigheden het heeft: outputhypothese
- ▶ Talige sterke leerlingen versus taalzwakke leerlingen

8

Een gesprek zonder vragen: het kind aan het woord

Vijf technieken:

- ▶ Samenvatten/herhalen
- ▶ Vertellen/beschrijven
- ▶ Vertellen wat er gebeurt, wat er zou kunnen gebeuren
- ▶ Vertellen wat je doet of een eigen ervaring vertellen
- ▶ Vertellen over wat je zelf vindt en voelt

9

Vijf technieken:

- ▶ Samenvatten/herhalen
- ▶ Vertellen/beschrijven
- ▶ Vertellen wat er gebeurt, wat er zou kunnen gebeuren
- ▶ Vertellen wat je doet of een eigen ervaring vertellen
- ▶ Vertellen over wat je zelf vindt en voelt

Onderzoekers vinden fossiel van enorme 'zeedraak'

Gisteren, 13:04

Onderzoekers hebben in Engeland overblijfselen van een 'zeedraak' gevonden. Het enorme dier leefde waarschijnlijk zo'n 200 miljoen jaar geleden, in de tijd van de dinosauriërs.

Het gevonden dier was zelf geen dinosaurus, maar een *ichtyosaurus*, een soort zee reptiel. Hij wordt ook wel een zeedraak genoemd, omdat hij zulke grote tanden had. Op de foto hierboven zie je hoe de zeedraak er ongeveer uitzag.

Het skelet is zo'n tien meter lang en is daarmee het grootste fossiel dat ooit is gevonden in Engeland. Onderzoekers noemen het een van de belangrijkste vondsten ooit uit de tijd van de dino's.

10

Beurtwisseling: evenwicht in het gesprek

- ▶ Lengte van de spreekbeurt
- ▶ Tempo van het gesprek
- ▶ Interesse en belangstelling van de leerlingen

- ▶ Beurtruimte
- ▶ Nonverbale communicatie en intonatie
- ▶ Wacht!

11

Tips:

- ▶ Vragen die het gesprek om zeep helpen
 - ▶ vragen stellen die de kennis van de leerling testen
 - ▶ vragen stellen die te moeilijk zijn voor de leerling om te beantwoorden
 - ▶ vragen stellen die zichzelf beantwoorden.
 - ▶ veel vragen

- ▶ Bij TOS: begrijpelijk taalaanbod, maar niet te eenvoudig

www.jufstuff.nl

Mijn juf rent
me niet voorbij,
ze kent mijn
tempo en
neemt me mee.

12

*“Vertrouw op de kinderen.
Ze hebben altijd iets te zeggen.
En het gaat erom hoe jij daarmee omgaat.”*

(Alain Chapman)

Contact?
janneke@bogers-taal.nl